

Šta je novega?

Revitalizacija kamenoloma autohtonim biljnim vrstama

Sajam dobrih ideja 2007.

Ping-pong: umjetnost zdravog đira

Ca je novega?

EKO DOSTAVA DO VAŠIH VRATA

Polaznici "Male škole ribolova" i članovi Društva športova na moru Koromačno dostavljaju "Ca je novega?" od vrata do vrata lokalnoj zajednici oko Koromačna.

Dragi čitatelji,

kad se male ruke slože, sve se može, sve se može,

kad se mnogo malih složi, tad se snaga stoput množi...

Bio je to naslov članka u prethodnom broju "Ca je novega?". Nevjerojatno je kolika je snaga tih stihova, koji mi još uvijek, nakon 25 godina od gledanja filma "Vlak u snijegu", istom snagom tutnje u glavi i obuzimaju me istim zanosom. Upravo se takvo zajedništvo i snaga razmjene ideja svake godine osjete u zraku na Sajmu dobrih ideja. Predivno je biti dio te zajednice koja može ostvariti sve što zamisli. Da bismo taj osjećaj podijelili sa svima Vama, u ovom broju Vam donosimo komentare sudionika.

Svako toliko pojavi se neki članak koji govori o lobiju proizvođača cementa koji žele spaljivati otpad. Ova naša Zemlja ima ograničene sirovine i što prije svatko od nas to shvati, to ćemo imati više vremena. I svatko je od nas pozvan da u tome sudjeluje: tako na primjer udruga DOOR u Labinu već nekoliko godina drži predavanja i dijeli brošure o obnovljivim izvorima energije. Zato nam se na hrvatskom tržištu sve više nudi da naše brojne automobile vozimo na "uljanu repicu" (biodiesel)... Lako je biti rastrošni potrošač koji nemilice želi imati sve. Teže je razmišljati i investirati novac u promjenu navika.

Kako već i ptice na grani pjevaju Holcim se u posljednjih nekoliko godina iz samo jedne lokacije, Koromačna, proširio na čak 12 lokacija. A kako svugdje ima zanimljivih aktivnosti koje nas mogu inspirirati, od ovog broja nadalje donosit ćemo Vam aktualnosti iz Grada Lepoglave.

Uživajte u čitanju, dozvolite si da Vas inspiriraju Vaša okolina i brojne aktivnosti, pridružite se svojim sugrađanima u tim aktivnostima, doprinesite gradnji temelja za buduće generacije!

Vaš Holcim
Julija Škoro

s a d r ž a j

Razgovor

Podupiremo svaku ekološki prihvatljivu proizvodnju **3**

Holcim

Revitalizacija kamenoloma autohtonim biljnim vrstama **4**

Reportaža

Sajam dobrih ideja 2007. **6**

Aktivnosti

Obilježavanje Dana voda **10**

Projekti

Otpad nije smeće **12**

Naše mjesto

U rujnu odlazim na svjetsko prvenstvo u francuski Le Mans **13**

Naše mjesto

7. Građanski sat "Ca je novega?" **14**

Naše mjesto

Ping-pong: umjetnost zdravog đira **16**

Aktualnosti

Općina Raša **18**

Aktualnosti

Općina Lepoglava **19**

Ribe i recepti

Srdela, neokrunjena kraljica **20**

Ca je novega?

tromjesečne novine za
lokalnu zajednicu

Nakladnik:

Holcim (Hrvatska) d.o.o.
Koromačno bb
52222 Koromačno

Glavna urednica:

Julija Škoro

Uređuje:

Moreno Bartolić

tel: 052 876 236

fax: 052 876 240

e-mail:

odrzivi-razvoj-hrv@holcim.com

www.holcim.hr

Grafička priprema:

Borovac i Bence d.o.o.

Ova je publikacija
tiskana na recikliranom
papiru.

Razgovor s gradonačelnikom Lepoglave Marijanom Škvarićem

Podupiremo svaku ekološki prihvatljivu proizvodnju

I samo spominjanje Lepoglave većinu građana Hrvatske asocira na – zatvor. Zbog same činjenice da kaznionica u tom gradiću pod najvišom zagorskom gorom Ivančicom djeluje od daleke 1864. godine, te da je zbog niza povijesnih i drugih okolnosti dugi niz godina bila doživljavana gotovo isključivo kao zloglasni zatvor, mnoge pozitivne činjenice o njoj desetljećima su bile u drugom planu. Lepoglava kao sjedište prvog sveučilišta u Hrvatskoj, pavlina koji su u njoj ostavili najveća dostignuća u znanosti i umjetnosti, poznata čipka, poludragulj ahat iz jedinog poznatog fosilnog vulkana u Hrvatskoj – na svim tim malo poznatim stvarima Lepoglava danas temelji svoj turistički razvoj.

A svoj industrijski razvitak baziramo na tradicionalno prerađivačkoj sirovinskoj bazi: uz metalsku i tekstilnu, Lepoglava ima i jaku drvenu i kamenoprerađivačku industriju. Kako bismo omogućili razvitak poduzetništva i smanjili brojku od 400 nezaposlenih, što je za Lepoglavu puno, krenuli smo u aktiviranje gradske poduzetničke zone. Ona se proteže uz državnu cestu Varaždin-Lepoglava-Začretje, na površini od 53,5 hektara. Pola je namijenjeno prerađivačkoj industriji, a ostalo proizvodno-uslužnim tvrtkama i radnjama. Sad komunalno uređujemo prvu fazu koja se proteže na 16 hektara. Do kraja jeseni, ili najkasnije do početka iduće godine, potpuno ćemo je komunalno opremiti, pa stoga pozivamo sve zainteresirane poduzetnike da nam se jave. Budući da Lepoglava ima status brdsko-planinskog područja, pa se porez na dobit plaća po nižoj stopi, te da smo blizu graničnih prijelaza u Maclju i u Goričanu, mislimo da potencijalnim poduzetnicima itekako možemo biti interesantni, ističe gradonačelnik Lepoglave Marijan Škvarić.

Ove godine krećemo u dopunu već razrađene Strategije gospodarskog razvoja kojom ćemo definirati koje bi to grane privrede bile najzanimljivije za Lepoglavu, i što sam grad može ponuditi poduzetnicima. Usto, krećemo i u novi Projekt ukupnog razvoja, kojim ćemo definirati ukupnu viziju razvoja cijelog gradskog područja. S obzirom na sirovinsku bazu kojom Lepoglava raspolaže, prihvatljiva nam je industrijska i prerađivačka, ali obvezno ekološki prihvatljiva proizvodnja, naglašava Škvarić.

Prvo sveučilište, pavlini, čipka i poludragulj ahat je ono na čemu Lepoglava danas temelji svoj turistički razvoj.

Budući da Lepoglava ima status brdsko-planinskog područja, pa se porez na dobit plaća po nižoj stopi, te da smo blizu graničnih prijelaza u Maclju i u Goričanu, mislimo da potencijalnim poduzetnicima itekako možemo biti interesantni.

Pritom, kao primjer, ističe dobru suradnju s tvrtkom Holcim koja posluje u kamenolomu Očura kod Lepoglave. Kako je riječ o ekološki osjetljivoj proizvodnji, Škvarić naglašava da je Holcim svojim odgovornim pristupom toj problematici ostvario uspješnu suradnju s lokalnom zajednicom te brojnim udrugama.

U kamenolomu Očura uskoro testno polje za lokalne biljne vrste

Revitalizacija kamenoloma autohtonim biljnim vrstama

Holcim je pokrenuo projekt razvoja testnog polja u sklopu kamenoloma na kojemu će zasaditi lokalne biljne vrste.

Do svibnja iduće godine tehnološki ćemo posve revitalizirati iscrpljeni kamenolom Očura I kod Lepoglave te devastiranih 112.000 četvornih metara površine pošumiti s 21.000 sadnicom crnog bora, lijeske i bršljana. Iako je ovaj projekt tehnološke i biološke revitalizacije kamenoloma prvi slučaj primjene visokih svjetskih sanacijskih rudarskih standarda u Hrvatskoj, na njemu nećemo stati. Budući da crni bor nije autohtona biljna vrsta ovog područja i da će kroz idućih 30-tak godina vjerojatno promijeniti ekosustav, u suradnji s Fakultetom šumarstva i Hrvatskim šumama pokrenuli

smo projekt razvoja testnog polja u sklopu kamenoloma na kojem ćemo zasaditi lokalne biljne vrste. Cilj je da ustanovimo mogu li se na posve iscrpljenom tlu, u uvjetima zaprašivanja, vibracija i buke, uzgojiti i održati domaće vrste stabala i drugih biljaka, kojima bismo revitalizirali kamenolom.

Taj posve nov projekt u Hrvatskoj, koji je iznenadio domaće šumarske stručnjake, u četvrtak su, 29. ožujka, u kamenolomu u Očuri, koji posluje u sklopu kompanije Holcim, predstavili predsjednik Uprave Holcima Hrvatska Albert Szabo, direktor industrijske ekologije Žarko

Horvat, direktor mineralnih agregata Siniša Koščak i voditeljica komunikacija Julija Škoro.

Testno polje uređujemo u dvije zone kamenoloma, na prostoru između 200 i 300 četvornih metara. Tu će biti zasađen hrast, bukva, javor, lijeska i druge vrste biljnog pokrova, čiji odabir sada obavljaju stručnjaci Šumarskog fakulteta. Uspijemo li, iz vlastitog ćemo rasadnika ubuduće ozelenjavati sve površine kamenoloma na kojima završimo s eksploatacijom. Dakle, revitalizacija bi tekla usporedo

U nazočnosti varaždinskoga župana Radimira Čačića, lani je u kamenolom zasađena tisućita sadnica crnoga bora

s eksploatacijom – izjavili su predstavnici Holcima, najavivši nove standarde revitalizacije rudarskih površina u Hrvatskoj.

Suradnju u tom projektu nude i lokalnoj zajednici i nevladinim udrugama, a berbu sjemenja i potragu za sadnicama iz okolnih šuma u cilju vraćanja bioraznovrsnosti kane, pod stručnim vodstvom, organizirati u suradnji s osnovnim

školama, izviđačima, članovima zelenih udruga. Premda će se napredovanje i razvoj sadnica na testnom polju intenzivno pratiti kroz iduće dvije do tri godine, prve sadnice lokalnih biljnih vrsta planiraju se zasađiti već iduće godine, kod revitalizacije dijelova novog kamenoloma Očura 2 koji će se protezati na ukupno 12 hektara.

Osvrnuvši se na aktivnosti na revitalizaciji kamenoloma Očura 1, sudionici press konferencije podsjetili su da je prigodnom svečanošću lani u kamenolomu obilježena sadnja tisućitog crnog bora.

Površine kamenoloma devastirane u proizvodnji ubuduće bi se trebale revitalizirati lokalnim biljnim vrstama

Jednoglasna podrška nastojanjima da se udruge bolje povežu

Sajam dobrih ideja 2007.

Marijan Škvarić, gradonačelnik Lepoglave

Povodom Dana planete Zemlje, 23. travnja 2007. godine Holcim Hrvatska organizirao je "Sajam dobrih ideja 2007" u Lepoglavi, kojemu je domaćin bila Udruga "Lijepa naša" – ogranak Lepoglave. Program Sajma 15-minutnim filmom o Lepoglavi otvorio je gradonačelnik Grada Lepoglave Marijan Škvarić. Na sajmu je sudjelovalo čak 10 udruga iz Zagrebačke, Istarske, Primorsko-goranske, Karlovačke i Krapinsko-zagorske županije, učenici i nastavnici 4 osnovne škole iz Istre i Zagreba, JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Karlovačke

županije i kazališna družina Teatra Rugantino iz Zagreba, predstavljajući svoje projekte kojima će pokušati doprinijeti zaštiti prirode i poboljšanju kvalitete života. Sajam je vodio Žarko Horvat, direktor industrijske ekologije Holcima Hrvatska, te ukratko predstavio što za Holcim znači društvena odgovornost.

Prema konceptu održivog razvoja i tvrtka Holcim svakodnevne poslovne odluke temelji na zaštiti okoliša i društvenoj odgovornosti. Bitnu razliku u kvaliteti života lokalne zajednice želimo graditi zajedno s partnerima u lokalnim zajednicama, te svake godine pozivamo nevladine udruge i škole da pošalju svoje idejne projekte. S druge strane, da bi se povećao efekt svakog projekta, članove udruga potičemo na međusobnu suradnju i razmjenu ideja. Tako smo, primjerice, ove godine već peti put povodom Dana planeta Zemlje organizirali "Sajam dobrih ideja" na kojem udruge prezentiraju izabrane projekte, a u prosincu ove godine po četvrti put organiziramo završnu procjenu uspješnosti i održivosti projekata, naglašavaju u Holcimu.

Ove godine ukupan proračun za financijske doprinose iznosi 1.1 milijun kuna, a na natječaj je stiglo preko stotinu projekata. Evo što o samom sajmu kažu neki od dobitnika ovogodišnjih sponzorstava:

Neda Mišćević, Udruga za promicanje inkluzije Zagreb

Mi otpočetka podržavamo Holcimo-va nastojanja da poveže udruge koje djeluju u različitim lokalnim zajednicama u kojima djeluje i Holcim, posebno na ovakav način gdje se prvo prezentiraju projekti, a kasnije i evaluiraju na zajedničkom evaluacijskom sastanku gdje saznajemo kako smo radili i koji dio možemo poboljšati za iduću godinu.

Neda Mišćević,
Udruga za promicanje inkluzije Zagreb

Damir Kužir, Zajednica športskih udruga Lepoglave

Sanja Mataga, Teatar Rugantino

Teatar Rugantino, Sanja Mataga

Super mi je na Sajmu. Dobra je organizacija i atmosfera je onak' baš domaća, topla. A ideje i projekti su vrhunski.

Ana Ormuž, OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, PŠ Špičkovina

Ana Ormuž, OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, PŠ Špičkovina

Moram priznati da mi je ovaj Sajam zaista odličan što potvrđuje činjenica da mi se kroz prezentaciju projekata kolega iz nevladinih organizacija u glavi stvorilo desetak ideja za sljedeću godinu što bismo sve mogli s učenicima raditi po pitanju ekologije.

Damir Kužir, Zajednica športskih udruga Lepoglave

Sam Sajam je jedna velika dobra ideja. Izrazito je korisno popričati s drugim kolegama i zajednički pokrenuti neke projekte. Mislim da bi trebalo taj Sajam možda malo produžiti, na dan, dva kako bi mogli malo više komunicirati, da bude interakcija prilikom prezentacija i sl. Puno pametnih glava na kupu može samo uroditi jednom velikom, gotovo savršenom idejom, a za to bi trebali biti ipak malo duže zajedno.

Čeda Perko, Srednja škola Mate Blažine Labin

Mi smo stari sajmaši jer nas je Holcim prepoznao još na početku kao potencijalne partnere. Sajam je za nas izvrsno mjesto baš za razmjenu dobrih ideja, a to je i sama bit svega.

Helena Traub, CNS Karlovac

Prenošenje znanja, poticanje suradnje i umrežavanje smatramo vrlo bitnim za poboljšanje kvalitete našeg rada, a to je ono što Sajam dobrih ideja omogućava. Upoznavanje s aktivnostima i radom drugih organizacija/udruga, kroz prezentacije, ali i tijekom neformalnog druženja, zasigurno će pridonijeti novim idejama i novim projektima koji će utjecati na širu društvenu zajednicu.

Tajana Ban, Park prirode Medvednica

Helena Traub, Centar za neohumanističke studije

Čeda Perko, Srednja škola Mate Blažine Labin

Tajana Ban, Park prirode Medvednica

Skup je dobar iz jednostavnog razloga što ljudi koji rade projekte imaju priliku čuti što tko radi kako bi za neke svoje ideje iskoristili novonastala poznanstva i savjete kako neki projekt odraditi, a da ne moraju uvijek startati od nule već kako poboljšati svoj rad i stalno napredovati.

Ana Dukarić, OŠ Izidora Poljaka, Višnjica

Hana Šiljan, OŠ Ivo Lola Ribar

Hrvoje Kovač, Udruga Lijepa naša

Robert Simčić, Općina Klana

Moram reći da je ovo danas jedna inicijativa koja se ne viđa često u Hrvatskoj. Ideja ima, nadamo se da će biti razumijevanja s druge strane i u budućnosti.

Sandra Polić Živković, Udruga Nemesis

Sandra Polić-Živković, Udruga Nemesis

Smatram kako je sajam dobrih ideja kao ideja odlična. Naime, kod većine drugih donatora samo dođete na potpisivanje ugovora i to je to. Ovdje se pruža prilika svima ravnopravno da na dostojan način prezentiramo svoj projekt i pokažemo i koliko volje i truda i ljubavi u biti ulažemo u to što radimo. Također kad ljudi koji daju novac, vide lice koje stoji iza papira na kojem je projekt isprisan i to daje sasvim novu dimenziju tom odnosu. S druge strane neprocjenjiva su iskustva koja udruge mogu među sobom razmijeniti, pogotovo ako se bave sličnim djelatnostima. Smatram kako bi više institucija trebalo preuzeti ovakav model "poslovanja".

Vinicio Cavenago, Društvo športova na moru Koromačno

Tu smo već treći put zahvaljujući Holcimu koji je prepoznao naše projekte i akcije. Ovakve manifestacije, druženja su po meni vrlo pozitivna jer ima se za čut' vrlo dobrih projekata. Druga stvar, možemo nadograditi naše, a između ostalog, upoznajemo udruge s kojima možemo zajednički surađivati'.

Robert Simčić i Željka Šarčević, Općina Klana

Hrvoje Kovač, Udruga "Lijepa naša" – Lepoglava

Izrazito smo počašćeni što je naša udruga i naš grad ove godine bio domaćin Sajma dobrih ideja za koji smatramo da je jedan iskorak u odnosu između donatora i primatelja donacija. Projekti poprimaju ljudski oblik i tada sve sjedne na svoje mjesto u tom svijetu donacija. Najviše me se dojmio sam duh onog pravog aktivizma koji ste mogli osjetiti prilikom same prezentacije, ali posebno u međusobnim razgovorima. Sajam bi se trebao nastaviti i dalje kako bismo iz godine u godinu mogli osvježiti svoje ideje, aktivizam i želju za stvaranjem.

Vinicio Cavenago, Društvo športova na moru Koromačno

Marina Koroman, Udruga Labin - Zdravi grad

Marina Koroman, Labin zdravi grad

Sve pohvale Sajmu. Prvi put sudjelujem na takvoj manifestaciji, ali vidim da se iz takvog načina prezentiranja mogu izvući korisni podaci, korisni kontakti i dobiti dobre ideje za sljedeće projekte.

Leopoldina Beljan, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije

Sajam dobrih ideja u Lepoglavi doživjele smo kao prijateljski susret, iako smo većinu sudionika tek tada upoznale. Slušanjem prezentacija projekata i razgovorom s predstavnicima udruga i organizacija iz različitih krajeva Hrvatske pronašle smo mogućnosti međusobnog povezivanja i suradnje te smo skupljale ideje za neke naše buduće akcije. S veseljem očekujemo sljedeći susret i novu razmjenu iskustava!

Leopoldina Beljan, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima

Doris Franković, OŠ Matija Vlačić Labin

Robert Pašičko, DOOR Zagreb

Jako mi se svidio Sajam dobrih ideja, svake godine uz dokazano kvalitetne projekte bude obogaćen svježim idejama. Šarolikost ideja i ciljanih korisnika projekata daje kvalitetu i podupire razvoj lokalnih zajednica. I kako ideje postaju sve kvalitetnije, udruge su motivirane doći do sve boljih ideja i sagledati ih iz perspektive potencijalnih korisnika. I super je ideja da Sajam "putuje" i na druge lokacije osim Labina – prilika da udruge iz drugih lokalnih zajednica vide kako žive i rade udruge negdje sasvim drugdje, koji problemi ih muče i kako ih rješavaju.

Robert Pašičko, DOOR društvo za oblikovanje održivog razvoja

Slavica Cingesar, OŠ Izidora Poljaka Višnjica

Danas smo predstavili projekt Učeničke zadruge kojim želimo obnoviti jedan prostor za rad naših učenika. Prvi put smo na Sajmu i jako nam se sviđa te se nadamo da ćemo doći još koji put.

Ljiljanka Mitoš-Svoboda, Alert, nezavisni medij za okoliš

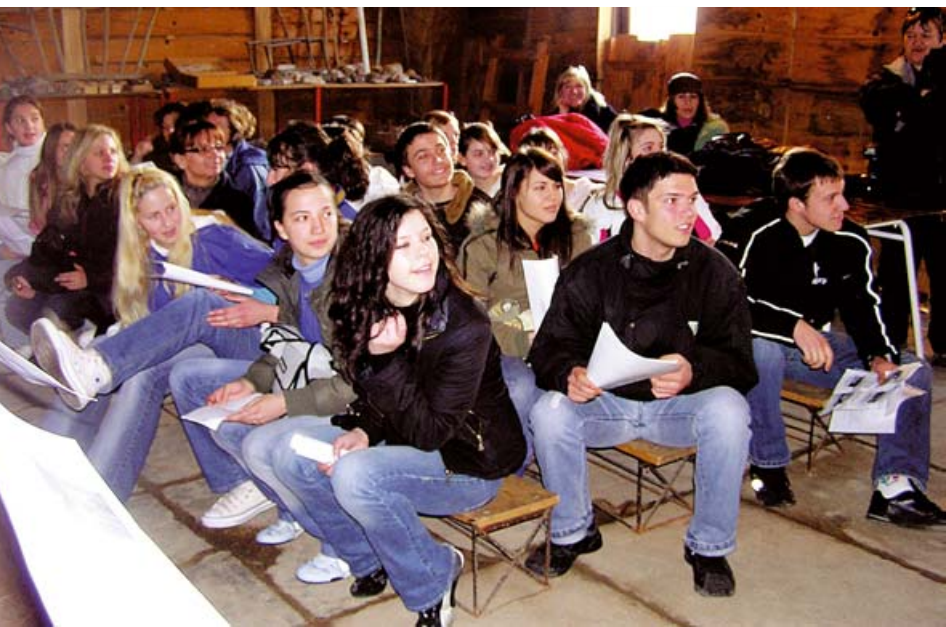
Možda je cjelokupan dojam i ugođaj Sajma najbolje opisala Ljiljanka Mitoš-Svoboda, iz Alerta, nezavisnog medija za okoliš, rekavši "Ovo je Sajam i dobrih ideja i dobrih ljudi".

Međužupanijski Globe susret

Obilježavanje Dana voda

Za postizanje rezultata nije bilo potrebno samo znanje, već i fizička spremnost

U četvrtak, 22. ožujka, povodom Dana voda u valeti Donišnica u suradnji s rezervatom Liburna iz Raše, održao se Međužupanijski susret Globe škola Republike Hrvatske. U natjecanju je sudjelovalo 7 škola s područja Istarske i Primorsko-goranske župani-

je, od toga 4 srednje i 3 osnovne škole. Ovaj se susret odvijao u 2 dijela.

Prvi je dio bio obavezan, a predstavljao je poster-sku prezentaciju rada škole u protekloj godini na kojem su ekipe vrlo vješto i slikovito predstavile svoju školu. Prezentacije je, prema kriterijima državnog povjerenstva, ocjenjivalo stručno povjerenstvo, a postignuti rezultati bit će preduvjet za sudjelovanje na Državnom susretu.

Drugi je dio programa bio predviđen kao orijentacijsko natjecanje u kojem je sudjelovalo osam ekipa sastavljenih od po tri nasumično odabrana člana. Ekipe su obavljale zadatke na četiri postaje koje su se razlikovale po sadržaju zadatka. Obavljala su se hidrološka i pedološka mjerenja te su se rješavali zadaci iz atmosfere i poznavanja pokrova. Ovaj je dio bio namijenjen edukaciji kroz zabavu i druženje, budući da se članovi ekipe nisu međusobno poznavali. Za postizanje rezultata nije bilo potrebno samo znanje, već i fizička spremnost jer se staza morala pretrčati.

Na kraju ovog dijela natjecanja ekipe koje su zauzele prva tri mjesta nagrađene su za trud i znanje (ocjenjivala se točnost mjerenja i ispunjavanja zadataka te vrijeme za koje su oni bili obavljani). Naš partner u GLOBE programu, Holcim Hrvatska svakom je učenicu darovao prigodan poklon.

Nakon dodjele nagrada bili smo počašćeni ručkom, a nakon toga prepušteni ugodnoj atmosferi, zabavi i druženju.

Predavanje i brošura o obnovljivim izvorima energije

Otpad nije smeće

Kroz brošuru čitatelje vode dva glavna lika, robotić i profesor...

Obnovljivi izvori energije bili su tema predavanja koje se početkom ožujka održalo u knjižnici labinske Osnovne škole Ivo Lola Ribar. Na tu su temu govorili predstavnici Društva za oblikovanje održivog razvoja (DOOR) Vesna Bukarica i Robert Pašičko, koji su tom prigodom nastavnicima i stručnim službama te škole predstavili brošuru o obnovljivim izvorima energije.

Brošura je namijenjena prvenstveno djeci osnovnoškolskoga uzrasta, a upravo su mladi Labinjani prvi među svojim vršnjacima u Hrvatskoj kojima je ona podijeljena. Ovaj projekt slikovnice za djecu nastao je pod pokroviteljstvom Holcima, na temelju godišnjeg natječaja za udruge koji ta tvrtka raspisuje. Ideja nam je bila djeci osnovnih škola, posebno nižih razreda, približiti opće teme energije i posebice obnovljivih izvora energije, rekla nam je Bukarica, koja poput svojih kolega u DOOR-u vjeruje kako je važno da se o obnovljivim izvorima energije i mogućnostima njihova korištenja počne učiti već od malih nogu. Sve to kako bi se razvila svijest o energetske pitanjima, s obzirom da je najveća prepreka pojačanom korištenju obnovljivih izvora energije upravo nedovoljna razina znanja o njima. Za Istru je izuzetno povoljan obnovljivi

izvor energije sunce. Sunčeva energija može se iskoristiti za dobivanje toplinske energije pomoću toplinskih kolektora. To možete imati u svom domu, što je velika pogodnost, naglasila je Bukarica. Osim sunčeve, izdvojene su i vjetroenergija, koja je u Hrvatskoj najpopularnija, kao i energija iz biomase koju čine tvari biljnog i životinjskog podrijetla, a to su, primjerice, ostaci hrane i otpadno jestivo ulje. Bitno je shvatiti da otpad nije smeće i da treba pažljivo postupati s njim. Može ga se iskoristiti u energetske svrhe, za proizvodnju bioplina ili tekućih biogoriva, pojasnila nam je Bukarica. Svi su ti izvori energije obrađeni u brošuri, a čitatelji mogu saznati koje su njihove prednosti i nedostaci. Među obnovljivim izvorima energije su i hidroenergija, te geotermalna energija, a u istoj se slikovnici govori i o neobnovljivim izvorima energije.

Kroz brošuru čitatelje vode dva glavna lika, robotić i profesor, a djeca se mogu okušati i u opisanim eksperimentima, te provjeriti svoje znanje o energiji i okolišu. Već nakon prvog listanja vidljivo je da je riječ o odlično osmišljenom edukativnom materijalu u čijem sadržaju mogu podjednako uživati i djeca i odrasli, pa je stoga razumljivo zašto je slikovnica imala vrlo dobar prijem kod nastavnika i djece u Labinu.

Toni Višković novi član hrvatske juniorske ribolovne reprezentacije

U rujnu odlazim na svjetsko prvenstvo u francuski Le Mans

Toni Višković iz Koromačna prošle je godine postao član hrvatske reprezentacije u udičarenju za juniore mlađe od 16 godina. Koromačno je tako sa stotinjak stanovnika postalo zasigurno najmanje mjesto koje je dalo jednog hrvatskog reprezentativca.

Bilo je to na prvenstvu u Makarskoj 22. listopada prošle godine. Od šestoro nas koji smo ušli u reprezentaciju četvorica smo iz Istre, a dvojica su iz Dalmacije, priča ovaj učenik drugog razreda Srednje škole Mate Blažine, budući instalater grijanja i klimatizacije.

U DŠM Koromačno učlanio se prije četiri godine i od tada ribičke vještine uči pod mentorstvom trenera i voditelja Male škole ribolova Vinicia Cavenaga.

Do sada sam postigao dva veća uspjeha, pobjedio sam na juniorskom kupu u Fažani i osvojio drugo mjesto na međuopćinskom natjecanju u

Ravnima. Najveći ulov, 1200 grama, imao sam na juniorskom kupu u Kormačnu, a najveća riba koju sam na natjecanjima ulovio bila je lenica od 250 grama.

Proljeće i ljeto proteći će mu u pripremama za svjetsko prvenstvo.

U rujnu idemo u francuski Le Mans na atlantskoj obali. S vježbama ćemo početi u klupskim prostorijama, a onda ćemo otići na na obalu i u praksi uvježbavati postavljanje mamca na udicu i zabacivanje štapom. Naravno da se i reprezentacija mora okupiti prije odlaska i vježbati zajedno, ali o tome još ne znam ništa. Također se još ne zna tko će nastupiti, a tko će biti jedan član rezerve.

Na pitanje koja riba je za njegov ukus najbolja odgovara da je to orada.

I lenica ima jako dobro meso, osobito je dobra za juhu. Volim i male špare koje moj tata zna dobro pripremiti, dodaje on.

Toni Višković i Vinicio Cavenaga

Koromačno je tako sa stotinjak stanovnika postalo zasigurno najmanje mjesto koje je dalo jednog hrvatskog reprezentativca.

Povećavanje sigurnosti prometovanja u Koromačnu

7. Građanski sat “Ca je novega?”

Mještani su dodali da bi za veću sigurnost kretanja pješaka u tom dijelu naselja trebalo urediti nogostup.

Na građanskom satu “Ca je novega?” održanom u veljači pod vodstvom direktora industrijske ekologije Žarka Horvata raspravljalo se o daljnjem smanjenju buke iz pogona tvornice cementa, rasterećenju prometnica, uređenju Društvenog doma i održavanju stambenih zgrada. Iz postrojenja objektivno dopire manje decibela nego prije, ali još uvijek vlada subjektivan osjećaj da nije učinjeno dovoljno, složili su se svi. Horvat je najavio nova kartiranja te je zamolio građane da puste stručnjake u svoje domove kako bi mogli obaviti mjerenja. Ovaj put će se bilježiti i broj ljudi koji su izloženi buci. Građani su ukazali na noćno lupanje koje nastaje pri pražnjenju cisterni koje dovoze sirovinu. Budući da se u to vrijeme dovršavalo parkiralište uz tvornicu cementa, Horvat je pozvao na njegovo korištenje, odnosno promjenu navi-

ke komotnog parkiranja uz cestu na prilazu tvornici. U sklopu tog zahvata nalazilo se i postavljanje dijela javne rasvjete uz pješački prijelaz prema Društvenom domu, te ležećih policajaca kod škole na ulazu u Koromačno s prvenstvenim ciljem da uspore kretanje kamiona. Mještani su dodali da bi za veću sigurnost kretanja pješaka

u tom dijelu naselja trebalo urediti nogostup. Također smatraju da bi dobro došao znak slijepe ulice jer bi tako ljeti manje stranaca ulazilo u naselje, što zna stvoriti prometne probleme, osobito ako je riječ o vozilima s prikolicom. Kao i do sada Holcim će nastojati utjecati na realizaciju ovih prijedloga. U nastavku, Horvat je prenio i najavu predstavnika Labin-stana da će doći u Koromačno kako bi se krenulo u aktivnosti uređenja zgrada. Međutim, pavela se

rasprava o alternativnim mogućnostima jer, istaknuto je, provizija od 25 posto koju Labin-stan naplaćuje najviša je u Hrvatskoj. Na katu Društvenog doma nedostaje još samo uređenje sanitarnog čvora do pune dovršenosti, pa je Holcimov direktor industrijske ekologije najavio skori početak uređivanja dvorane u

Mogli bismo razmisliti o povratku tradiciji plesnih večeri.

prizemlju. Upozorio je građane da postojeće salonitne ploče koje će biti skinute sa zidova bivše kino dvorane ne pokušavaju iskoristiti u neke privatne svrhe jer su štetne za zdravlje i moraju biti zbrinute u skladu s propisima. Nakon što taj prostor obnovimo, mogli bismo razmisliti o povratku tradiciji plesnih večeri, predložio je Horvat.

Mladi stolnotenisači(ce) Brovinja

Ping-pong: umjetnost zdravog đira

Počelo je kad smo svojim novcem, nas 40-ak veterana, onako iz šale, kupili stol.

O davno su prezimenjaci Igor i Zoran Dobrić iz Brovinja shvatili da je ping-pong umjetnost zdravog đira. Još prije The Beat Fleeta, koji su tako, sjećate se, nazvali svoj glazbeni pravićenac. Nije u dvorani Društvenog doma u Koromačnu, gdje smo za subotnjeg treninga posjetili polaznike škole stolnog tenisa,

U ritmu jen'-dva – mladi stolnotenisači vježbaju i u društvenom domu u Koromačnu

"Brovinje" kao dosanjani san – Igor Dobrić

ništa sviralo: jedini zvuk bio je onaj celuloidne loptice koja je u ritmu jen'-dva trenirala i oči promatrača; tu i tamo umiksao bi neku instrukciju trener Dean Šešelja iz STK Pula.

Kao mladi, voljeli smo stolni tenis. Ovo je ostvarenje mladenačkih želja, čekali smo 20 godina. Kažemo si, kad već mi nismo bili u prilici igrati u klubu, omogućimo to barem djeci, kaže Igor, glavni inicijator svih akcija STK Brovinje, jedinog stolnoteniskog kluba na Labinštini, osnovanog prije godinu i pol dana. Uz njega i Zorana, među nekolicinom entuzijasta istaknuo se i Elvis, također Dobrić.

Počelo je, zapravo, kad smo svojim novcem, nas 40-ak veterana, onako iz šale, kupili stol. Sve smo više trenirali, igrali na turnirima i rekli - 'ajmo osnovati klub, prisjeća se Igor, podvlačeći financijsku podršku Općine Raša i Holcima.

Trude se pokriti sve troškove, čim manje opteretiti roditelje. Kroz klub je dosad prošlo 60-ak mladih, a s vremenom se iskristalizirala grupa od desetak koji vježbaju triput tjedno, uglavnom u Labinu, te sudjeluju na turnirima.

Mlada sekcija STK Brovinje – slijeva, stoje Šejla Džaferović, Igor Dobrić, Majda Botić, Petra Dobrić, Dean Šešelja, Lara Dobrić, Gordana Bojić, Igor Dobrić, Elvira Hodžić; čuče Raymond Dobrić, Vlora Ahmeti, Dragana Kutnjak, Adisa Jusić (nedostaje Aida Delić)

Nije cilj ganjati rezultat, već naučiti pravilno udariti lopticu, igrati. Stoga smo i pozvali trenera Šešelju, predsjednika kluba Pula i županijskog stolnoteniskog Saveza, svjesni da ih, kao dokazani igrač, puno brže može više naučiti, omogućiti im da pravilno stasaju.

I sam će, kaže, uskoro na školovanje za trenera. E, kad je ovakvog entuzijazma – koji se ne da kupiti na pazaru – onda su u pravilu i apetiti jasni. Voljeli bi da svake godine ispliva netko od mlađih. Bili smo u labinskim školama, dobili podršku, pogotovo od profesora Ivana Sprčića. Cilj nam je u dogledno vrijeme sa ženskom ekipom izboriti Drugu ligu.

Kako je krenulo – u ovih nešto više od godinu dana koliko se organizirano radi s mladima –

spomenute ambicije nisu obična tlapnja. Jer, već se u Brovinju mogu pohvaliti naslovima prvaka županije. Još je, naime, svježa proslava zlatnih medalja Majde Botić, Šejle Džaferović i Raymonda Dobrića s turnira Primorac na kvadrat, na kojem je u Puli sudjelovalo više od 115 osnovaca od 10 do 14 godina. Osim toga, mlađekadetska ekipa Brovinja županijski je viceprvak.

Igor me naučio servirati, a trener Dean pokazao mi je sve ostale udarce. Igor je uvijek tu, a Dean

zna biti katkad strog, ali tako mora. Volim kad nam on dođe. Volim igrati i sa Zoranom – veli osmašica Majda. – Zašto nema više dečki?

Ovo se više sviđa curama. Trenirala sam nogomet i rukomet, ali dopada mi se sve oko stolnog tenisa. Gledam ga, da, i na TV-u, Primorac i Boroš. Meni je važno sudjelovati na prvenstvima, pa što bude... Ne bih željela odustati, to nikako.

Majdin je predah kratko trajao, opet je morala gađati samo u pola stola, malo forhandom, malo backhandom. Trener je odmorio jedinog dečka u školi, Raymonda, kojeg, pretpostavljam, ovdje svi vole.

Teško mi je igrati protiv Vlore i Majde, koju nika-ko ne mogu dobiti – priznaje ovaj petaš. – Dečki? Ma, nije ih volja trenirati, radije idu na nogomet ili rukomet. Na stolni sam krenuo s društvom, tata Elvis me je učio u početku. Treba samo znati dobro izvoditi udarce – uvodi nas u tajne pingića, ističući kako bi volio zaigrati na državnom prvenstvu.

Kao dobro zagrijavanje, u svakom slučaju, poslužit će mu nastup na turniru Zagi ping, najvećem u ovom dijelu Europe, koji okuplja više od 800 mladih. I Brovinje će biti tamo, u Zagrebu!

Probala nogomet i rukomet, ali...
– Majda Botić

Jedini dečko, a već "zlatni"
– Raymond Dobrić

Važno je pravilno udariti – Vlora Ahmeti
(lijevo) i Elvisa Hodžić

Raša

Humanitarna večer

Pod nazivom "Djeci s ljubavlju" u dvorani folklornog društva RKUD "Rudar" održala se humanitarna večer plesa, kao potpora humanitarnoj akciji za onkologiju riječke Dječje bolnice Kantrida. Plesna večer bila je završnica akcije koju su krajem 2005. godine pokrenule mame i zdravstvene djelatnice iz Raše u suradnji s labinskim Domom zdravlja. Želja im je bila, kažu, pomoći teško oboljeloj djeci koja se liječe na Kantridi gdje svake godine prime 10 do 15 novih pacijenata s malignim bolestima. Većina malih pacijenata je iz Istarske županije, čak 70 posto, kaže Indira. Na završnoj humanitarnoj večeri nastupili su domaći izvođači, Alen Lazarić sa svojim Anđelima, Mrga bend, te Passage bend. Ples je potrajao do kasno u noć.

Promjena imena

Poljoprivredna udruga Ulika novi je naziv raške udruge Agrooliva. Odluka o promjeni imena udruge prihvaćena je u ožujku na izbornoj skupštini tog udruženja. Promjenu imena predlagao je u više navrata općinski vijećnik Dušan Sinčić, koji je sad jedan od članova Izvršnoga odbora, uz Josipa Zupićića, Elera Dobrića, te Borisa Mikuljana. Za novog predsjednika udruge, čije je sjedište u Raši, izabran je Marčelo Tenčić. Potpredsjednica je Laura Miletić, a tajnica Eda Zahtila. Osnovni je cilj udruge okupljanje maslinara i vinogradara, ali i uzgajivača lavande, smokve i pčela, kojih je na području Općine Raša sve više.

Prostorni plan

Prostorni plan u fazi je završetka i uskoro bi trebao biti spreman za javnu raspravu. Izjavio je to Pino Knapić, načelnik Općine Raša na sjednici Općinskoga vijeća u ožujku. Prema Knapiću, izraditi Prostorni plan za Rašu nije tako jednostavno: Općina ima mnogo različitosti od obale do Raškoga zaljeva i Kunja. U tom su dokumentu predviđene uslužne zone od 4 ha, koje bi se uredile u pojedinim naseljima, kao što je Koromačno ili Sveti Bartul. Radne skupine koje sudjeluju u izradi tog dokumenta posvećuju posebnu pozornost gospodarskoj zoni u Raškom zaljevu na relaciji Bršica – Štalije – Most Raša – Vlaška, unutar koje bi Općina ponudila programe Lučke uprave Rijeka, pod čijom su ingerencijom u raškom lučkom bazenu terminali Štalije i Bršica. Među tim programima je i prerada biomase, što nije u interesu općine, ali je u ovoj fazi stagnacije tog dijela Labinsčine prihvatljivo rješenje, smatra načelnik Knapić.

Adaptacija trafostanice Rakonek

Zbog prelaska Raše s napajanja od 10 kV na napon od 20 kV početkom travnja adaptirana je trafostanica Rakonek: stari uljni transformatori zamijenjeni su najsuvremenijima suhim transformatorima. Stari transformatori na čiju se zamjenu čekalo više desetljeća sadržavali su 5 tona ulja i kao takvi predstavljali potencijalnu ekološku opasnost. Radovi na adaptaciji trafostanice stare oko 50 godina stajali su 1.837.455 kuna, a izveli su ih djelatnici labinskoga pogona HEP Operatora distribucijskog sustava DP Elektroistre Pula, u suradnji s Vodovodom Pula. Zamjena transformatora odgađala se 20 godina zbog nedostatka financijskih sredstava.

Lepoglava

Dovršena sanacija klizišta

Na širem gradskom području Lepoglave dovršeni su radovi na sanaciji brojnih klizišta što su ih lani prouzročile velike kiše. Budući da su neka od njih teško ugrozila privatne kuće i razorila infrastrukturu, Županija je lani u Lepoglavi proglasila i elementarnu nepogodu. Sanirana su klizišta Mati, Jurenci, Tisje, te u Lepoglavskoj Vesi, Kovačićevoj ulici i u Sestranču. Uklonjen je i dio klizišta na županijskoj cesti u Kameničkom Podgorju. Grad Lepoglava i ŽUC za klizišta su utrošili više od 400.000 kuna. Nedavno se pojavilo i novo veliko klizište na županijskoj cesti kod Višnjice.

Partnerski sporazum o gospodarenju šumama

U sklopu Interrega koji se odnosi na suradnju Slovenije, Mađarske i Hrvatske na izradu međuregionalnog plana gospodarenja šumama, u lepoglavskoj Gradskoj vijećnici potpisan je partnerski sporazum o izradi zajedničkog modela gospodarenja šumama. Riječ je o bilateralnom hrvatsko-slovenskom projektu koji su potpisali predstavnici Varaždinske županije te partneri iz Maribora, Brežica i Mirenske doline. Vrijednost projekta je 240.190 eura, a provodi se uz financijsku potporu EU iz programa Phare.

Prvi primjerci nakita od lepoglavskog poludragulja ahata

Poludragi kamen ahat u svojoj nijansi stiliziran u obliku lista i optočen srebrnim ukrasnim okovom, te jednako dizajnirane naušnice i prsten novi su zaštitni znak lepoglavske Šumske vile. Riječ je o prvim primjercima nakita od poludragulja ahata pronađena u ugašenom fosilnom vulkanu u Gaveznici kod Lepoglave, jedinom poznatom nalazištu ahata u nas. Samoinicijativno ih je osmislio i dizajnirao ivanečki zlatar Anđelko Biškup te prve nekomercijalne primjerke nakita za promidžbene namjene poklonio lepoglavskoj Lijepoj našoj i Udruzi Lepoglavski ahat.

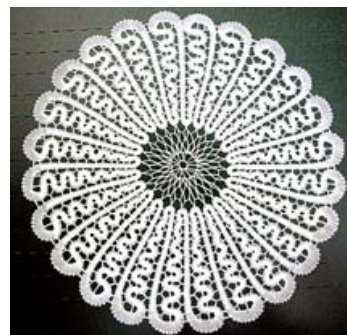
Otvorena školska sportska dvorana

Na velikoj svečanosti u ponedjeljak, 16. travnja, varaždinski župan Radimir Čačić, državni tajnik u Ministarstvu znanosti i obrazovanja dr. Nevio Šetić i ravnatelj OŠ Izidora Poljaka u Višnjici kod Lepoglave Stjepan Kapustić otvorili su novu školsku sportsku dvoranu i dio škole dograđene s pet učionica, kabinetima i pratećim prostorima. Radovi su izvedeni po modelu javno-privatnog partnerstva, a troškovi gradnje i opremanja iznose 7,6 milijuna kuna. Najam u iznosu od 70.563 kuna mjesečno tijekom idućih 25 godina plaćat će Varaždinska županija i Grad Lepoglava.

Čipka u Parizu

Lepoglavsko čipkarstvo predstavljeno je na izložbi Čipkarstvo u Hrvatskoj što ju je, u sklopu aktivnosti na promociji hrvatske kulturne baštine, Ministarstvo kulture RH organiziralo u sjedištu UNESCO-a u Parizu. Uz pašku i hvarsku čipku, u francuskoj je prijestolnici Zadruga lepoglavske čipke lokalno čipkarstvo predstavila najljepšim primjercima lepoglavskih "špica" – ovratnicima i baroknom čipkanom bluzom.

Znanjem o zdravlju do zdravlja

Dosad najveća preventivna zdravstvena akcija u Lepoglavi nazvana Znanjem o zdravlju do zdravlja, koju su organizirali Grad Lepoglava i poznata lepoglavska liječnica dr. Marija Kolačko, izazvala je nezapamćen interes građana. Potvrđuje to i podatak da je predavanje redovitog profesora na Medicinskom fakultetu i predsjednika Hrvatskog internističkog društva dr. Izeta Aganovića o bolestima cirkulacijskog sustava pratilo gotovo 300 građana. Za mjerenja tlaka, kolesterola i šećera u krvi čekalo se u dugim redovima.

Srdela, neokrunjena kraljica

Pišući u zadnjim brojevima o oradama, brancinima i zubacima shvatio sam da sam zapravo zanemario jednu ribu koju mnogi smatraju pravom kraljicom među ribama. To je svima nama dobro poznata srdela. Ona je definitivno najvažnija riba u Jadranu koja nosi 60% cjelokupnog izlova ribe. Srdela dosegne duljinu 25 cm. Boje je zelenkastomodre s gornje strane, a donja strana tijela joj je svjetlija. Najviše se love u ljetnim mjesecima kad nema mjeseca na nebu. Srdela je plava riba bogata nezasićenim amino-kiselinama omega-3 i omega-6, koje reguliraju količinu kolesterola u krvi i bitne su za očuvanje zdravog krvožilnog sustava. Nevjerojatno hranjiva, zdrava i ukusna, sve se više vraća na naše stolove. Uz maslinovo ulje i mediteranske začine srdela nije samo zdrava već i pravi gastronomski događaj. Srdela na bijelo i brodet od srdele uvjerit će vas u to.

Srdela na brodet

Sastojci:

1 kg srdela, 1 dl maslinova ili sjemenova ulja, 2 glavice luka, peršin, 1 češanj češnjaka, 3 zrna papra, 1 lovorov list, sol, papar, 1 limun, 1 žlica pirea od rajčica, 3 žlice vinskog octa

Opis:

Srdele očistite, odrežite im glave i izvadite utrobu. pa ih operite. U posudu stavite ulje i kad se dobro ugrije dodajte sitno narezan luk, isjeckan peršin i češnjak. Popržite tu mješavinu na vrućem ulju dok luk ne požuti, a onda stavite već pripravljene srdele. S ribom dodajte tri zrna papra, lovorov list, sol, limunov sok, pire od rajčica i ocat, te dolijte toliko vode da srdele budu pokrivene. Kuhajte oko 40 minuta pokriveno. Posudu katkad protresite, ali nemojte miješati. Poslužite uz žgance ili pire-krumpir.

Srdela na bijelo

Sastojci:

1 kg srdela, 1-2 limuna, češnjak (po želji), peršin, maslinovo ulje, sol

Opis:

Srdele očistite, operite pa ih složite na lim da ne pokrivaju jedna drugu. Obilno ih poskropite limunovim sokom i stavite u zagrijanu pećnicu. Smanjite temperaturu i pecite oko 20 minuta. Srdele ne smiju dobiti smeđu koru, već trebaju izgledati kao da su kuhane. Kad su gotove, izvadite ih iz pećnice, prelijte maslinovim uljem, pospite sitno nasjeckanim peršinom i češnjakom. Poslužite ih s kuhanim krumpirom.

U slast!

